

MRF 2024.148

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 16. maj 2024, j.nr. 20/07549

Stadfæstet Miljøstyrelsens afslag på ansøgning om miljøgodkendelse af lempede vilkår for maksimal koncentration i spildevand fra virksomhed med animalske biprodukter med direkte udledning til saltvand, da mellemkommende BAT-konklusioner efter U 2020.657 H og MRF 2023.312 Mfk skal inddrages som ny viden under klagesagen.

Sagen angik en eksisterende virksomhed, der var miljøgodkendt til håndtering af animalske biprodukter, hvor der fra virksomheden var direkte udledning af rensed spildevand til Randers Fjord. Miljøgodkendelsen var for udledningen af spildevand meddelt med vilkår om maksimal mængde for kilo per døgn (kg/d) henholdsvis maksimal koncentration for milligram per liter (mg/l) vedrørende indhold af kvælstof, fosfor, ammonium, ammoniak og suspenderet stof. Af virksomhedens statusrapporter fremgik, at der i løbet af 2019 i flere tilfælde var konstateret overskridelser af vilkårene for maksimale koncentrationer i udledt spildevand. Ved Miljøstyrelsens tilsyn i januar 2020 blev det konstateret, at der som følge af håndtering af mink var stoffer i spildevandet, der virkede hæmmende for de biologiske processer, herunder ammoniak. Efterfølgende ansøgte virksomheden om, at miljøgodkendelsen ved tillæg blev ændret, så vilkår om maksimal koncentration for kvælstof og fosfor udgik og alene blev vilkår om maksimal mængde (kg/d), mens vilkår om maksimal koncentration for ammonium og ammoniak på 0,5 mg/l for tilstand blev forhøjet, samt at maksimal koncentration for suspenderet stof blev forhøjet fra 10 mg/l til 20 mg/l. Miljøstyrelsen meddelte den 25. maj 2020 afslag på ansøgningen. Afgørelsen blev påklaget af virksomheden, der gjorde gældende, at overholdelse af vilkårene ville medføre en uproportional omkostning i forhold til nødvendige ændringer af anlægget for rensning af spildevandet på virksomheden. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) bemærkede, at det følger af godkendelsesbekendtgørelsen, at godkendelsesmyndigheden ikke må meddele godkendelse, medmindre virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af BAT, samt at der for BAT skal anvendes de relevante BAT-konklusioner, der er vedtaget og offentliggjort af EU-Kommissionen. Siden

tidspunktet for indgivelse af klagen over Miljøstyrelsens afgørelse var der med Kommissionens gennemførelsesafgørelse 2023/2749 af 11. december 2023 offentliggjort nye BAT-konklusioner vedrørende virksomhedstypen, hvorfor nævnet med henvisning til U 2020.867 H og Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse i **MRF 2023.312 Mfk** lagde til grund, at BAT-konklusionerne skulle inddrages som ny viden i forbindelse med nævnets behandling af klagen. Nævnet konstaterede, at BAT-konklusionerne indeholdt krav til maksimal koncentration for kvælstof, fosfor og suspenderet stof, hvor vilkårene i miljøgodkendelsen lå inden for de anførte intervaller i BAT-konklusionen. Vedrørende ammoniak bemærkede nævnet, at det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning nr. 2/1983 om recipientkvalitetsplanlægning, at ammoniak kan have skadelig effekt på fisk, hvis koncentrationen overstiger 0,025 mg/l, og at andelen af ammoniak ud af den totale ammoniummængde er afhængig af temperatur og pH-værdi, hvor det af OECD's kemiske database fremgår, at ved en temperatur på 20 °C og en pH på 8 vil 3,82 % af den totale ammoniummængde være i form af ammoniak. Nævnet konstaterede, at udledningen af spildevand fra virksomheden typisk havde en pH-værdi mellem 7,5-8, og at udledning med en koncentration af ammonium over 0,5 mg/l ville kunne resultere i en toksisk effekt for fisk ved en vandtemperatur på 20 °C, hvorfor det med miljøgodkendelsens vilkår om en maksimal koncentration på 0,5 mg/l var sikret, at beskyttelsesniveauet for fisk kunne opretholdes hele året. Da vilkårene i miljøgodkendelsen derved var fastsat i overensstemmelse med offentliggjorte BAT-konklusioner, og vilkåret om maksimal koncentration for ammoniummængde var sagligt begrundet, stadfæstede klagenævnet det af Miljøstyrelsen meddelte afslag på ansøgning om miljøgodkendelse.

Kommentar: Det kan i høj grad diskuteres, om nye BAT-normer, der fremkommer under en klagesag, skal anses for nye faktiske oplysninger, da BAT-normerne under IE-direktivet mest nærliggende må

MRF 2024.148

*anses for jus. Under hensyn til Højesterets dom i U 2020.867 H om ny vejledning for lugtkrav til minkfarme og det EU-retlige ækvivalensprincip må resultatet dog tiltrædes, som uddybet i kommentaren til **MRF 2023.312 Mfk**.*

Stadfæstelse af afslag på ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse til lempelse af kravværdier for udledning af rensset spildevand i Randers Kommune

Sag: 20/07549

Dato: 16. maj 2024

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, jf. § 91, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Miljøstyrelsens afgørelse af 25. maj 2020 om afslag på ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse til lempelse af kravværdier for udledning af rensset spildevand til Randers Fjord fra virksomheden [Virksomhed 1] beliggende på [Adresse 1], 8960 Randers SØ.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 19. juni 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøger.

Klager har anført, at de for virksomheden gældende kravværdier for udledning er så restriktive, at de ikke længere kan rumme en normal drift. Kravværdier blev fastsat

ved en revurdering den 11. oktober 2017, hvor de tidligere gældende kravværdier blev reduceret med op til 90 %. Miljøstyrelsens argumentation var dengang, at spildevandsudledningen i flere år havde været væsentligt lavere end de daværende kravværdier, hvorfor skærpelsen svarede til BAT (bedste tilgængelige teknik). Styrelsen lagde i øvrigt vægt på, at reduktionen af rammen for udledningen kunne ske, uden at begrænse virksomhedens tilladte produktion og uden at der blev stillet yderlige krav til eksempelvis rensning af spildevandet. Allerede den næstfølgende sommer (2018) var der imidlertid overskridelser af de skærpede udlederkrav, og der har siden da været en række overskridelser. Overskridelserne skyldes ifølge klager ikke grundlæggende ændringer af virksomhedens drift, men bl.a. den varme sommer og dermed forhold, som revurderingen i 2017 ikke har taget hensyn til i vurderingen af BAT. På baggrund af de skærpede kravværdier har virksomheden iværksat forskellige optimeringstiltag og arbejder fortsat videre hermed. En egentlig udvidelse af spildevandsrensaneanlæggets kapacitet vil dog ifølge klager kræve et anseeligt millionbeløb, hvorfor der i stedet er ansøgt om lovliggørelse af de eksisterende forhold via en delvis tilbagerulning af de skærpede kravværdierne, herunder at kravene ændres, så der alene fastsættes transportkrav for henholdsvis total-N og total-P.

Videre har klager anført, at BAT-niveauet ikke bør fastlægges ud fra en god periode på et specifikt anlæg, men i stedet bør tage udgangspunkt i retningslinjerne i det gældende BREF-dokument for slagterier og forarbejdning af animalske biprodukter, således at virksomheden reguleres i henhold til retningslinjerne for branchen og ikke får konkurrenceforvridende hindringer for virksomhedens drifts- og udviklingsmuligheder. Klager er således uforstående over for, at Miljøstyrelsen fastholder de skærpede kravværdier og et BAT-emissionsniveau langt under det gældende BREF-dokument med henvisning til, at det er BAT at nedkøle animalske biprodukter, hvis det ikke er muligt at behandle biprodukterne inden disse påbegynder forrådnelse, når styrelsen samtidig konstaterer, at det ikke kan undgås, at de animalske biprodukter går i forrådnelse, allerede inden de modtages hos virksomheden.

Endeligt har klager anført, at der ifølge klager ikke er recipientmæssige begrundelser for, at skærpelsen ikke kan tilbagerulles helt eller delvist. Miljøstyrelsen skriver således i revurderingen fra 2017, at en fortynding på 2-10 gange ganske få meter fra udløbet vil medføre koncentrationer, som er væsentlig under de koncentrationer, som kan medføre recipientpåvirkning.

2. Sagens oplysninger

2.1 Sagens forhistorie

Virksomhedens eksisterende vilkår om kravværdier blev meddelt i forbindelse med den seneste revurdering den 11. oktober 2017 af virksomhedens miljøgodkendelse af 29. juni 2004.

Revurderingen indeholder bl.a. følgende vilkår E1:

”Den direkte udledning af rensed spildevand fra virksomheden til Randers Fjord skal overholde de i skemaet angivne kravværdier. Kontrolreglerne i skemaet skal følges.

Parameter	Kravværdi	Kontrolregel			
		Kontroltype ²	Analysemetode ¹	Detektionsgrænse (maximum)	Analysefrekvens
BI ₅ mod.	5 mg/l	Tilstand	M045	0,5 mg/l	12/år
SS	10 mg/l	Tilstand	M041	2 mg/l	12/år
Ammonium+ ammoniak-N	0,5 mg/l	Tilstand	M004	0,01 mg/l	12/år
Ammonium+ ammoniak-N	1 mg/l	Enkeltmålinger	M004	0,01 mg/l	12/år
Total-N	12 kg/d	Transport	M010	0,05 mg/l	12/år
Total-N	10 mg/l	Transport	M010	0,05 mg/l	12/år
Total-P	0,35 kg/d	Transport	M011	0,03 mg/l	12/år
Total-P	0,3 mg/l	Transport	M011	0,03 mg/l	12/år

1) Jf. Referencelaboratoriets metodedatablade

2) Jf. DS 2399 2. udgave 2006. Afløbskontrol - Statistisk kontrolberegning af afløbsdata, eller senere ændringer/udgaver af standarden.”

Om baggrunden for fastsættelsen af kravværdierne fremgår bl.a. følgende af revurderingen (side 44-46):

”Kvælstof og fosfor

Kravværdierne for kvælstof og fosfor er bestemt som transportkontrol fordi miljøtilstanden i Randers Fjord påvirkes af den mængde af næringsstoffer, der transporteres til fjorden. Kravet er stillet både som en maximal mængde (kg/d) og en maximal koncentration (mg/l). Koncentrationen af kvælstof og fosfor i udløbet fra rensesanlægget er vigtig for at sikre, at rensesanlægget og driften af det, til en hver tid lever op til BAT for branchen (relevante BAT-anbefalinger under pkt. 5.1.5 i Bilag A.1).

Den hidtil gældende kravværdi for total-N var 60 kg/d (godkendelse af 29. juni 2004), mens den faktiske udledning i årene 2010-2015, udtrykt ved kontrolstørrelsen, varierer mellem 2,5 og 4,5 kg/d, dvs langt under kravværdien.

[Virksomhed 1] havde imidlertid ikke fuld produktion i perioden 2010-2015. [Virksomhed 1] produktion ligger pt på i størrelsesordenen 260.000 ton råvarer om året (2014: 257.702 ton, 2015: ca. 270.000 ton). Virksomheden har tilladelse til at producere op til 350.000 ton om året. Hvis det antages, at mængden af udledt spildevand er ligefrem proportional med mængden af forarbejdede råvarer kan kontrolstørrelserne i tabel E.2 i kg/d omregnes til kontrolstørrelser ved fuld produktion. En kontrolstørrelse for kvælstof på 4,9 kg/d (max værdi i perioden 2010-2015) vil omregnet til fuld produktion svare til ca. 7 kg N/d. Tilsvarende vil en kontrolstørrelse for fosfor på 0,07 kg/d omregnet til fuld produktion svare til 0,1 kg/d.

Miljøstyrelsen har på denne baggrund valgt at fastsætte en kravværdi for udledningen af kvælstof på 13 kg N/d og fastholde kravværdien for fosfor på 0,35 kg P/d. Herved har Miljøstyrelsen givet rum for variationer i driften, som ikke er beskrevet i den betragtede periode 2010-2015.

[Virksomhed 1] måler kontinuert udledningen af spildevand til Randers Fjord. I 2014 var den samlede udledning af rensed spildevand 341.471 m³, i 2015 var den 354.350 m³. Omregnes vandmængden til fuld produktion vil en udledning af kvælstof på 12 kg/d svare til en koncentration på ca. 10 mg/l. Tilsvarende vil en udledning på 0,35 kg P/d svare til en koncentration på ca. 0,3 mg/l.

Ammoniak+ammonium-N

Udlederkravet er begrundet i eksisterende vejledning i recipientkvalitetsplanlægning fra Miljøstyrelsen[4]. Vejledningen angiver grænseværdier for udledning af total ammonium relateret til den akut toksiske effekt af ammoniak på fisk. Hvor stor en andel af total ammonium, der findes som ammoniak afhænger af pH og temperatur. Den typiske pH i udledningen fra [Virksomhed 1] er 7,5 - 8,0. Ved en sådan pH vil der forekomme akut toksiske effekter på fisk ved temperaturer over 5 °C ved en koncentration af total ammonium på 5 mg/l. Temperaturer over 5 °C forekommer normalt fra marts - november i den inderste del af Randers Fjord. Den maksimale temperatur i sommerperioden er normalt omkring 20 °C. Ved 20 °C vil koncentrationer på 0,5 - 2,0 mg/l total ammonium kunne medføre akut toksiske effekter på fisk.

I [Virksomhed 1] miljøgodkendelse af 29. juni 2004 er der fastsat en kravværdi for total ammonium (ammonium-ammoniak-N) på 5 mg/l bestemt som tilstandskontrol.

Ved denne revurdering justeres kravværdien for total ammonium til både at omfatte en kravværdi fastsat som tilstandskontrol og en kravværdi, som skal være overholdt for alle enkeltmålinger.

Kravværdien som tilstandskontrol fastsættes til 0,5 mg/l på baggrund af de beregnede kontrolstørrelser i tabel E.2.

Kravværdien for enkeltmålinger fastsættes på baggrund af de faktiske målte koncentrationer af total ammonium (figur E.1) og med henblik på at sikre mod akutte effekter af ammoniak. Det reviderede krav fastsættes således til 1,0 mg/l som maksimalværdi. Under antagelse af en fortynding på 2-10 gange ganske få meter fra udløbet, vil koncentration i alle tilfælde være under 0,5 mg/l ganske få meter fra udløbet.

[...]

Suspenderet stof

Høje koncentrationer kan resultere i stor sedimentation omkring udløbet, som igen kan have konsekvenser for det lokale dyre- og planteliv. Suspenderet stof er også en god indikator for hvor godt renseanlægget præsterer.

Kravværdien som tilstandskontrol er fastsat til 10 mg SS/l på baggrund af de beregnede kontrolstørrelser i tabel E.2.”

2.2 Den påklagede afgørelse

Miljøstyrelsen har den 25. maj 2020 med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 33 meddelt afslag på en ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse til lempelse af kravværdier for udledning af rensed spildevand til Randers Fjord fra virksomheden [Virksomhed 1] beliggende på [Adresse 1], 8960 Randers SØ.

Det fremgår af afgørelsen, at virksomheden har ansøgt om, at kravværdier i form af koncentrationskrav for total-N og total-P ophæves, således at der kun fastsættes transportkrav for udledningerne (kg/døgn). Miljøstyrelsen har vurderet, at en fjernelse af kravværdierne ikke vil være i overensstemmelse med bestemmelserne om brug af bedste teknologi, hvorfor styrelsen har meddelt afslag på ansøgningen.

Af afgørelsen fremgår endvidere, at virksomheden herudover har ansøgt om at få ændret kravværdien for ammonium og ammoniak-N for enkeltmålinger fra 1 mg/l til 3 mg/l i perioden marts-november og 5 mg/l i perioden december-februar, samt kravværdien for suspenderet stof fra 10 mg/l til 20 mg/l. Også denne del af

ansøgningen har Miljøstyrelsen meddelt afslag på. Miljøstyrelsen har i den forbindelse henvist til, at kravværdierne for ammonium, ammoniak-N og suspenderet stof i forbindelse med revurderingen i 2017 blev fastsat med en god margen i forhold til de værdier, som virksomheden hidtil havde målt, således at der blev taget højde for, at klagers produktion de senere år havde været ca. 75 % af den tilladte. For så vidt angår kravværdien for SS blev der herudover taget hensyn til, at der kan være store variationer i udledningskoncentrationerne som følge af varierende produktionsforhold. De beregnede kontrolværdier for udledningen af SS varierede i perioden 2010-2015 mellem 2,9 og 5,3 mg/l og var dermed betydeligt under den fastsatte værdi på 10 mg/l. I perioden 2010-2016 lå alle målinger af koncentrationen af ammonium og ammoniak under 0,5 mg/l på nær en enkelt måling på 0,61 mg/l. Mere end 90 % af målingerne lå således under 0,2 mg/l og altså betydeligt under den fastsatte værdi på 1 mg/l.

Miljøstyrelsen har i afgørelsen i forhold til virksomhedens udfordringer vedrørende driften af renseanlægget gengivet følgende:

"I virksomhedens månedlige statusrapporter har [Virksomhed 1] beskrevet udfordringer vedr. driften af renseanlægget:

Statusrapport januar 2019

Vi har de sidste måneder været udfordret grundet efterslæbet af spildevandsudfordringerne fra sommeren og 2 gange i minksæsonen, hvor vi har haft et fedtudslip via processpildevandet, som har reduceret rensningen og givet store udfordringer, da vi har mistet styringsparametrene grundet fedtet har sat sig i måleudstyret.

Vi ville gerne have tømt lagunen for gammelt algevækst/dødt slam og havde derfor tømt lagunen, men slamdrivninger fra driften gjorde, at vi blev nødt til at fylde lagunen igen. Det gav os dog bare flere udfordringer da bundlaget var nået at tørre noget ud og det var derfor ukontrollerbart løst og svævende i vandet og gav derfor en del medrivninger. Alt er ved at været rensset og optimeret så vi forventer en stabil drift fremadrettet.

Der arbejdes videre med projektet omkring forbedring af renseanlægget, således at de skærpede grænseværdier sikres overholdt.

Statusrapport april 2019

Der er igen opstået problemer med at overholde udlederkravet, da vi i prøven udtaget den 10. – 11. april har fået målt ammoniak+ammonium-N på 1,3 mg/l.

Ammonium-værdien kan skyldes en "bundvending" der er sket i efterklaringsbassinerne få dage inden prøven skulle sendes afsted. Vi har som tidligere nævnt til tider store problemer med at holde slammet i efterklaringen og det følger med over og sedimenterer i efterpoleringsbassinerne. For at mindske risikoen for bundvanding i efterpoleringsbassinerne er vi begyndt at planlægge regelmæssig tømning af dem.

Målinger fra efterklaringen fra dagene omkring prøvetidspunktet ses nedenstående, til illustration af den store forskel, der er på værdier fra udløb før og lige efter rensprocessen.

	10-04-2019	11-04-2019	12-04-2019
NH ₄ (ammonium)	0,06	0	0,07
NO ₂ (nitrit)	0	0,4	0,02
NO ₃ (nitrat)	0,17	0,6	1,8

Der arbejdes videre med projektet omkring nye tiltag på renseanlægget og der forventes snarligt endelig beslutning herom, men tillige overvejer vi, også at søge om "tilbagerulning" af én eller flere af de skærpede grænseværdier.

Statusrapport november 2019

Kontrolark er vedhæftet. Der er i november målt en overskridelse af tilstandskravet for tot-N.

Statusrapport december 2019

Renseanlægget er udfordret af høje ammoniakværdier i tilløbet.

Ved tilsyn den 22. januar 2020 oplyste [Virksomhed 1], at driften på spildevandsrenseanlægget pt. var dårlig som følge af håndteringen af mink. Der er stoffer i spildevandet fra mink, der hæmmer de biologiske processer, bl.a. ammoniak."

Miljøstyrelsen har med henvisning til det oplyste vurderet, at klagers udfordringer i forhold til spildevandsrensning bl.a. skyldes efterslæbet af spildevandsudfordringer fra minksæsonen og sommeren i 2018, samt diverse udfordringer som følge af oprensning af lagunen. Styrelsen vurderer herefter, at de ansøgte ændringer på det foreliggende grundlag ikke kan godkendes.

2.3 Miljøstyrelsens bemærkninger til klagen

Miljøstyrelsen har den 2. juli 2020 til klagen bemærket, at styrelsen ikke deler klagers opfattelse af, at virksomhedens drift ikke kan indeholdes i de udledningskrav, som blev meddelt ved revurderingen den 11. oktober 2017. Styrelsen henviser i den forbindelse til den begrundelse, der fremgår heraf, og bemærker i øvrigt, at virksomheden ikke havde bemærkninger vedrørende varme somre i forbindelse med revurderingen.

Miljøstyrelsen påpeger i forlængelse heraf, at klager ikke har ansøgt om forhøjede værdier for total-N og total-P, men om helt at fjerne koncentrationskravene. Det er fortsat styrelsens vurdering, at det er BAT at fastsætte koncentrationskrav for disse parametre, jf. BREF SA BAT 5.1.5 tabel 5.1. Såfremt der ikke fastsættes krav til maksimalkoncentration i en vandstrøm, men alene om maksimal årlig udledning, vil virksomheden kunne udlede vandstrømme med meget høj koncentration, blot vandstrømmen ikke er maksimal, hvilket ifølge styrelsen ikke vil være i overensstemmelse med BAT.

Miljøstyrelsen har desuden bemærket, at det er styrelsens vurdering, at der ikke er grundlag for en godkendelse af lempede kravværdier, idet ansøgningen efter styrelsens vurdering primært skyldes en uhensigtsmæssig behandling af mink, som ikke lever op til BAT, og deraf følgende driftsproblemer på renseanlægget. Styrelsen henviser i den forbindelse til, at vurderingen bl.a. knytter sig til en godkendelse fra januar 2019 til en ny råvarehal på virksomheden, hvor det blev overvejet at fastsætte krav om køling af råvarerne, idet dette anses som BAT i henhold til BREF SA (2005), BAT 5.3, pkt. 3. Klager oplyste dog i forbindelse med ansøgningen til den nye hal, at princippet om "*først ind, først ud*" ville blive praktiseret i størst muligt omfang, og at renseanlæggets kapacitet sagtens ville kunne håndtere den begrænsede mængde, hvormed hallen ikke ville medføre en øget udledning af forurenende stoffer til Randers Fjord. Disse oplysninger var ifølge styrelsen medvirkende til, at der ikke blev stillet vilkår om køling af råvarerne. Klagers håndtering af mink i den næstkommende minksæson foregik imidlertid ikke efter de i ansøgningen oplyste principper, hvilket påvirkede driften negativt, herunder de biologiske processer på virksomhedens spildevandsrensning.

Miljøstyrelsen påpeger i øvrigt, at målinger fra 2010 frem til efteråret 2017 ligger pænt under kravværdierne, og at klagers overskridelse af kravværdierne hovedsageligt forekommer i de efterfølgende to minksæsoner fra november til februar.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Den i sagen omhandlede virksomhed er omfattet af bestemmelserne om godkendelse af forurenende virksomhed i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, idet virksomhedstypen er optaget på bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen under listepunkt 6.4.b.i.1.[5]

Det påklagede afslag på ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse er meddelt med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 33, samt den dagældende godkendelsesbekendtgørelse.[6]

Det følger af § 65, stk. 4, i den nugældende godkendelsesbekendtgørelse, at verserende klagesager om godkendelse, som er indbragt for Miljø- og Fødevareklagenævnet den 1. januar 2016 eller senere, færdigbehandles efter reglerne i denne bekendtgørelse. Idet klagen er indgivet den 19. juni 2020, er henvisninger til godkendelsesbekendtgørelsen i det følgende en henvisning til den nugældende bekendtgørelse.

Det følger af godkendelsesbekendtgørelsens § 19, stk. 1, nr. 1 og nr. 2, at godkendelsesmyndigheden ikke må meddele godkendelse, medmindre den vurderer, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af BAT (bedst tilgængelige teknik), ligesom virksomheden i øvrigt skal kunne drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. miljøbeskyttelseslovens kapitel 1.

Det følger af godkendelsesbekendtgørelsens § 21, at en godkendelse skal indeholde en vurdering af det ansøgte projekt, vilkår for virksomhedens etablering og drift samt en begrundelse for afgørelsen.

Vilkårene skal i henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 22 sikre, at kravene i godkendelsesbekendtgørelsens § 19 opfyldes, og skal i relevant omfang fastsætte bl.a. emissions- og immissionsgrænseværdier samt maksimal spildevandsmængde for hvert afløb, hvor der udledes forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 22, stk. 1, nr. 2.

Emissionsgrænseværdier for udledning af spildevand fastsættes i henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 24, stk. 1, før eller i det punkt, hvor emissionerne udledes fra anlægget, og inden eventuel fortynding. Emissionsgrænseværdierne, de tilsvarende parametre og tekniske foranstaltninger fastsættes på grundlag af BAT

uden, at det kræves, at der anvendes en bestemt teknik eller teknologi, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 24, stk. 3.

Det følger af godkendelsesbekendtgørelsens § 25, stk. 1, at godkendelsesmyndigheden skal lægge relevante BAT-konklusioner, der er vedtaget og offentliggjort af EU-Kommissionen, til grund i forbindelse med godkendelse af bilag 1-virksomheder, jf. dog § 31. Indtil en BAT-konklusion på området er vedtaget og offentliggjort, skal godkendelsesmyndigheden lægge konklusionerne om BAT i BAT-referencedokumenter til grund ved godkendelse og revurdering af godkendelser, jf. § 25, stk. 2, og såfremt en virksomhed har en (del)aktivitet, en produktionsproces eller potentielle miljøpåvirkninger, der ikke er omfattet af BAT-konklusioner eller BAT-referencedokumenter, fastsætter godkendelsesmyndigheden vilkår om den bedste tilgængelige teknik under hensyntagen til bilag 5 og efter høring af virksomheden, jf. § 25, stk. 3.

I henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 27, stk. 1, fastsætter godkendelsesmyndigheden emissionsgrænseværdierne, så emissionerne under normale driftsvilkår ikke ligger over de emissionsniveauer, der er forbundet med BAT, og for samme eller kortere tidsrum og med samme referencebetingelser som emissionsniveauerne i BAT-konklusionerne.

Da Miljøstyrelsen traf afgørelse den 20. maj 2020 var virksomheden omfattet af BREF-dokument for slagterier, der forarbejder animalske biprodukter.[7]

Der er den 18. december 2023 offentliggjort BAT-konklusioner for slagterier og virksomheder, der forarbejder animalske biprodukter og/eller spiselige sideprodukter.[8] Baggrunden for BAT-konklusionerne er beskrevet i BREF-dokumentet for slagterier og virksomheder, der forarbejder animalske biprodukter og/eller spiselige sideprodukter.[9] [10]

Det er Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at BAT-konklusionerne af 18. december 2023 finder anvendelse og som ny viden skal inddrages i forbindelse med nævnets behandling af nærværende klagesag.[11]

I nærværende sag har klager ansøgt om, at kravværdier i form af koncentrationskrav for total kvælstof og total fosfor ophæves, således at der kun fastsættes transportkrav for udledningerne (kg/døgn). Herudover har klager ansøgt om at få ændret kravværdien for ammonium og ammoniak-N for enkeltmålinger fra 1 mg/l til 3 mg/l i perioden marts-november og 5 mg/l i perioden december-februar, samt kravværdien for suspenderet stof fra 10 mg/l til 20 mg/l.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at det af BAT-konklusion 14, tabel 1.1 om BAT-relaterede emissionsniveauer (BAT-AEL'er) for direkte udledning fremgår, at emissionsniveauet for total suspenderet stof skal fastsættes i intervallet 4-30 mg/l. Emissionsniveauet for total kvælstof og total fosfor skal fastsættes henholdsvis i intervallet 2-25 mg/l og 0,25-2 mg/l.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund ikke grundlag for at tilsidesætte Miljøstyrelsens vurdering af, at der ikke kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte ændring af emissionsgrænseværdier for suspenderet stof, total kvælstof og total fosfor som fastsat ved seneste revurdering af virksomhedens miljøgodkendelse af 11. oktober 2017. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at de fastsatte emissionsgrænseværdier i virksomhedens miljøgodkendelse for suspenderet stof ligger inden for det fastsatte interval i nugældende BAT-konklusion 14, tabel 1.1. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at det er BAT at fastsætte koncentrationskrav til udledning af total kvælstof og total fosfor, og at de fastsatte værdier ligeledes ligger inden for det fastsatte interval i BAT-konklusion 14, tabel 1.1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer herefter, at det fremgår af vejledning i recipientkvalitetsplanlægning, at ammoniak (NH_3) kan have en skadelig effekt på fisk, hvis koncentrationen overstiger 0,025 mg/l. Andelen af ammoniak ud af den totale ammoniummængde (ammoniak-ammonium-N) er afhængig af temperatur og pH-værdi. Tilsvarende fremgår det af faglig rapport fra DMU om anvendelse af vandrammedirektivet i danske vandløb (nr. 499/2004),^[12] at meget høje koncentrationer af ammonium og forekomst af fri ammoniak kan forårsage en direkte giftpåvirkning af fauna, at påvirkningen er afhængig af temperatur og pH-værdi, og at grænseværdien for fri ammoniak er 0,025 mg/l. Videre fremgår det, at en koncentration af ammonium på mere end 0,2 mg/l vil kunne påvirke fauna i vandløb. Derudover fremgår det af OECD's kemisk database,^[13] at ved en temperatur på 20 °C og en pH på 8 vil 3,82 % af den totale N (ammonium-ammoniak-N) være i form af ammoniak, og at ammoniakdannelsen vil være i mindre grad i saltvand i forhold til ferskvand.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund ikke grundlag for at tilsidesætte Miljøstyrelsens vurdering af, at der ikke kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte ændring af emissionsgrænseværdien for direkte udledning af ammonium og ammoniak-N. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at virksomhedens udledte spildevand typisk har en pH-værdi mellem 7,5-8, og at udledningen ved en koncentration af ammonium på over 0,5 mg/l kan resultere i en toksisk effekt på fisk ved vandtemperaturer på 20 °C, idet 0,5 mg/l ammonium svarer til en fri forekomst af ammoniak på 0,019 mg/l. Ved at fastsætte emissionsgrænseværdien til 0,5 mg/l sikres, at beskyttelsesniveauet for fisk kan

opretholdes hele året, selv i perioder med afvigende temperaturforhold, salinitet eller pH-værdi.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Miljøstyrelsens afgørelse af 25. maj 2020 om afslag på ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse til lempelse af kravværdier for udledning af rensset spildevand til Randers Fjord fra virksomheden [Virksomhed 1] beliggende på [Adresse 1], 8960 Randers SØ.

[1] Bekendtgørelse nr. 48 af 12. januar 2024 om miljøbeskyttelse.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Miljøstyrelsens Vejledning i recipientkvalitetsplanlægning nr. 1/1983, januar 1983.

[5] Bekendtgørelse nr. 1083 af 9. august 2023 om godkendelse af listevirksomhed, bilag 1, listepunkt 6.4.i.1: Fiskemelsfabrikker, benmelsfabrikker, blodmelsfabrikker, blodplasmafabrikker og fjermelsfabrikker. (s).

[6] Bekendtgørelse nr. 1534 af 9. december 2019 om godkendelse af listevirksomhed.

[7] Integrated Pollution Prevention and Control. Reference Document on Best Available Techniques in the Slaughterhouses and Animal By-products Industries, May 2005.

[8] Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2023/2749 af 11 december 2023 om fastsættelse af konklusioner om den bedste tilgængelige teknik (BAT-konklusioner) i henhold til direktiv 2010/75/EU af Europa-Parlamentet og Rådet om industrielle emissioner for så vidt angår slagterier og virksomheder, der forarbejder animalske biprodukter og/eller spiselige sideprodukter.

[9] Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Slaughterhouses, Animal By-products and/or Edible Co-products Industries (2024).

[10] BAT-konklusionen og BREF-dokumentet kan tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside – link hertil: <https://mst.dk/erhverv/groen-produktion-og-affald/industri/batbref/liste-over-alle-bref-dokumenter/slagterier-og-animalske-biprodukter>.

[11] Jf. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 30. november 2023 i sagsnr. 21/01226 samt Højesterets dom af 3. januar 2020 i sag BS-17556/2019, som gengivet i UfR2020.867H.

[12] Link til rapporten her:
https://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR499.PDF.

[13] OECD Existing Chemicals Database, CAS nummer 7664-41-7.

Lovområder:

Miljøbeskyttelsesloven